Kap 8 Till Mönsterås

Tretton År och sesc månader på Mönsterås.Fortioåring. En dag i September 1870 lade Ångbåten Södern till vid Mönsterås yttre hamn Nynäs, sedan båten laggt till vid den mycket ramponerade bryggan, såg man en ung man omkring Tretio år, snyggt klädd och med en koffert af trä samt en käpp i handen stiga i land, han var sannolikt en handtverksgesäll, och emnade söka eller om han redan hade bestämd plats i den närbelägna Köpingen. Att så var förhållandet kunde man se deraf att sedan kofferten blifvit tagen i land af besättningen jemte en del annat bagage, som skulle till Mönsterås. En karl som stod i en segelbåt jemte bryggan tillfrågades af den resande, huru långt det var till

Köpingen, samt huru man på bästa sätt kunde komma dit, Svaret blef att der bortom kullen bor en karl som har häst, och gerna kör fram till M-ås, för billigt nog sagt och gjort den som nedskrifver detta förberedde sig härpå, och inom kort stod skjutsen vid hamnbryggan, mannen som stod i segelbåten var mycket språksam och det intreserade mig att samtala med honom, han var M-ås bo och har varit der sedan 1841 sade han, nå tänkte jag detta år är jag född kanhända att äfven jag trifves godt der och blir der länge länge, mannen med hvilken jag samtalade hette A-son och reste till Amerika några år derefter då han höll auktion på sitt bo i M-ås köpte jag ett väggur som nu sitter öfver mitt skrifbord på den plats jag nu är, Huru hastigt flyger ej minuten påminner mig dess ständiga tick! tick! tick tick och minuterna blifva timmar dagar månader och år, och allting vesclar.

Nu på färden från Nynäs till M-ås mannen som körde hette G. och har såsom ung varit sjöman och äfven sett Norrland hvarom vi samtalade, under det vi foro förbi ett och annat ställe vid vägen, Så kommo vi till en större bondgård hvarvid anmärktes, att der bor fadren till den person hos hvilken jag kommer att stanna,icke anande att jag så många gånger kommer att göra påhelsning der, och komma i så nära slägtskap med den mannen som egde det vackra stället. En alee med planterade aspar gick från stora landsvägen upp till gården, som såg nära storartadt och förmöget ut. Och ännu syntes ett vackert ställe på venster sidan från vägen, detta äges sade körsvennen af en bror till den, som jag skulle komma till. Jag tänkte rätt ingenting, ty allt låg för mig mycket ovisst, Herren vet hvar jag omsider hamnar, Nu hvar jag emmellertid vid målet för denna resa vi körde förbi några hus i södra ändan af Köpingen och skjutsen stannade vid ett mindre tvåvåningshus, jag steg af och vi lyfte in kofferten i en läderbutik en lång förstuga gick midt igenom huset, tvenne dörrar var på ena sidan i förstugan till en kammare och ett kök, Ett enkelt klädd men på samma gång snyggt fruntimmer kom mig till möte och hjelpte mig lyfta in kofferten i en liten kammare. Hon tycktes vid samma ålder som jag, och visade mera allvar än glädtighet, hon blef min blifvande make och vi hafva nu i öfver 13 år då detta skrifves delat ljuft och ledt. Herrans vägar äro ej våra! Nu började jag arbeta i detta lilla Garfveri som egdes af en enka serdeles mycket var ej att göra utan att jag hann med att sköta det ensam, hade blott ibland litet hjelp af en gammal snäll gubbe som hette E-m. jag trifdes ej serdeles bra och hade ej ringaste tanke att stanna här, längre än öfver vintren. Då och då hade jag bref från Sundsvall som upplifvade gamla minnen. I Okt. månad gjorde jag en resa till Oskarshamn, i sällskap med en förmögen landtman, samme man blef omsider en nära slägting, han bebodde en af de gårdar jag reste förbi då jag for från Nynäs till M-ås. Snart begynte jag att få vänner äfven på denna plats och började känna mig något hemmastadd dock hade jag i mina tankar att lemna M-ås på våren. Men det blef ej så. En familje som bodde i närheten gjorde jag ofta besök, det var ett snällt och intressant herrskap, då och då var en liten bjudning hos de kristna vännerna, som var rätt trefliga. Den första hösten på M-ås förgick och Julen var inne, min lilla kammare var snygg och treflig, ofta var jag och hörde Guds ord, och deltog i de kristnas samqväm. Och Herren höll mig fast vid sig och sitt ord. Jag sade julen var inne, och jag blef i allt vänligt bemött af min - v.
Då julen var öfverstånden, hände mig något sällsamt, Under en dröm en natt såg jag solen uppgå klar och strålande, jag vaknade och tänkte på morgonen, under det jag blef djupt bedröfvad så att jag gret som ett barn, som försöker att qväfva det, och det föll mig bestämt i sinnet här har du ditt hem, och din - Nyårsdagen skulle vi göra en påhelsning i S. den vackra landtgården

som jag omnämnde då jag förut reste in till M-ås, då vi kommo dit blef jag vänl. mottagen, och der bjöds på en utmärkt middag. Jag begärde nu ett enskilt samtal med den åldrige älskliga mannen som var en sann kristen, jag sade då öppet och ärligt på en gång under det, att min blifvande make var närvarande, Hon sade jag, är mig af Gud gifven, och det är Gud som fört mig hit till denna plats. Och med denna dag var det afgjordt, att vi skulle förena oss, hvilket och skedde slutet av i Januari 1871. Wårt bröllop var enkelt, ej många voro inbjudna förutom den närmaste slägten,min svärfar trenne svågrar och svägerskor, vi samlades i vårt lilla hem på öfre våningen i ett större rum En gammal Prestman Onelius sammanvigde oss äfven en yngre Prest var närvarande, hvilka båda nu äro aflidna. Allt gick enkelt och stilla i Gudsfruktan och fridsamhet. Ja nu var jag då gift och hade en maka och ett jordiskt hem, och ej ett fattigt hem utan vi hade det nödvändigaste, gården med Garfveri var värd ungefär 6 a 7000 kronor Så förer Herran de sina, tre knapt år förut gick jag på landsvägen i norra Helsingland och hade ej hem ej bröd och saknade arbete. Nu skulle jag försöka att komma igång bättre med Garfveri. jag hade teml. med arbete, och anskaffade mig snart en Gesäll till hjelp, och det gick rätt bra. förtroendet hos folket i orten tilltog mer och mer, så att arbete saknades intet, penningar anskaffades i en öppnad banklokal på platsen, mina rätt förmögna slägtingar gingo i borgen, jag lyftade en gång 1.500 kronor hvilka ordentligt inbetalades genom min omsättning, förtroendet ökades tid efter tid, och Gud välsignade oss rikligen det var äfven goda tider som man säger. På hösten föddes vår första gosse Josef och blef döpt på K-bäck samtidigt med ett af mina slägtingars barn. Jag var nu inkommen i denna välkända slägt, der vi än hos den ene än hos den andre gjorde påhelsningar många gånger. Jag hade mycken orsak att tacka Gud för allt det goda han bevist mig ringe. Året 1872 kom, och jag fick mer och mer arbete på samma gång förtroende, så att jag nu kunde hafva ett par arbetare i Garfveriet, ty jag var ofta hindrad genom handeln i boden, detta år gick och affären tilltog, men så kom en sjukdom, som gjorde mig sängliggande några veckor, ja jag var mycket hårdt sjuk, så att både jag och min make trodde, att vår förening skulle blifva kort.Det var en sjukdom i bröstet, omsider kunde jag gå upp ur sängen, och vi beslöto nu att resa till Oskarshamn och söka läkare hvilket och skedde. Min svåger hade en täckvagn i hvilken vi gemensamt åkte in till staden. Denna gång färdades jag landsvägen inpackad i en täckvagn förspänd ett par hästar. Men mitt mod var nu mera nedslaget än då jag mången gång gick till fots, med helsa och krafter.Wårt enda barn var ännu mycket litet och sorgen var stor öfver min sjukdom. Men Herran är hjelparen i all nöd. O! att man alltid kunde tro det, jag fick medesin och så småningom kryade jag till så att jag på nytt kunde sköta, mitt yrke, till allas glädje. Herran varer lof.

Jag skötte mitt yrke hade två a tre arbetare och det gick godt i alla afseenden, detta år och det följande, jag beslöt att utvidga mitt Garfveri genom att bygga nytt, samt att tillbygga en våning öfver läderboden åt gatan i boningshuset hvilket och skedde. En del af Trädgården slopades, och der står nu ett Garfveri med 17 kar samt en brunn som jag lät gräfva. Och allt gick med lust och trefnad. Hann knappt tillverka läder i mån af efterfrågan, Hade Credit i de större handelshusen hvart jag vände mig utan borgen. På sommaren 1873 föddes vår andra gosse och båda var friska och sunda och utgjorde vår glädje. Så gick detta år och jag hade många vänner och kära slägtingar i Köpingens närhet, på hösten begynte jag att göra en och annan marknadsresa, och hade god tur handeln gick bra och kom hem med rätt mycket penningar, likaså 1874 gick det sin goda gång denna sommar vill jag

minnas gjorde jag en resa upp till Westmanland och helsade på mina föräldrar till deras glädje, nu var jag i rätt goda omständigheter efter mina förhållanden, jag var ute till Pettersberg till min fars lilla ställe, och glädjen var stor öfver mig. Min mor bodde nu i stadens - fattighus och då jag kom in till henne så satt hon der gammal och grå i en säng men hennes glädge var stor, öfver att se sina båda barn hos sig, ty min bror var äfven med. Endast en moder kan känna sådant. Gud välsigne er gamla mor, och jag måste taga farväl, detta var sista gången jag såg henne, sedan tog jag farväl äfven så af min far och vände åter till M-ås öfver Stockholm och Norrköping der jag köpte ett annat för hemmet. Lyckligt hemkommen der frid och kärlek herskade, min kära make och våra två små gossar. Allting fortgick godt och väl både detta och det följande året. På Kommunalstämma vid Nyåret 1873 blef jag invald till ledamot i Kommunalnämnden, och fick då deltaga i hvargehanda af Kommunens angelägenheter, hvilket visserligen tog någon tid i anspråk, men ej att det hindrade att sköta mitt yrke, På hösten gjorde jag åtskilliga marknadsresor som i allmänhet lyckades rätt bra. Ett af dessa år dog min gamla mor i Köping och jag gick då in, och i ensamhet delgaf mina tankar för Honom som vet och känner allt. En dag på sommaren fick jag ett Telegram från Köping att min far nedfallit från ett tak, som han var uppe för att reparera, hvad skall jag göra åt det tänkte jag, min bror hjelpte honom att komma på Lazaretet, han hade afbrutit sitt ena ben,och det blef hans död Som jag äfven kunde förstå ty han var omkring 70 år, Jag fick kort derpå bref från en Rector B. att min gamla far önskade att få tala vid mig än en gång, der han låg på Lazaretet, med min hustrus öfverenskommelse reste jag upp medtagande några varor af min tillverkning, som jag försålde i Stockholm, kommen till S-h träffade jag der min bror, vi gjorde oss underrättade huru det stod till med vår far. Och fick genast svar från Rector B. som lydde,(Ytterst svag men nöjd). På Söndagsmorgon reste min bror och jag på Ångbåt till Köping, och inträffade der på eftermidd. då vi genast gingo upp till Lazaretet och tillsporde om vår far lefde. Svaret blef han dog igår afton, vi gingo ut i likrummet der han var nedsatt i en liten källare under golfvet, min bror och jag lyfte af luckan och der låg han ett lik. Han hade slutat plantera odla bygga och arbeta som en sena under sitt lif. han hade alltid varit nyckter och arbetsam. Det lilla Pettersberg invid Köping står der som ett minne än idag.

Men hvad jag erfor genast jag fick se honom lik, det vet Gud och en dag skall allt blifva klart. Nu föranstaltade min bror och jag om begrafningen, som stod på ett rum på Gästgifvaregården, ty det var besvärligt att föra honom ut till Pettersberg. Wi inbjödo några vänner, deribland var en del framstående personer i staden hos hvilka vår gamla far var välkänd Borgm. S. Rector B. Leutnant S. en scn till Borgm. S. var en tid gymnastiklärare i Paris som jag sett i Tidningar.

Då vi skulle anskaffa en Prest som skulle förrätta jordfästningen, så uppsökte vi en ung Adjunt Å-n han var ej vid sitt hem på Måndagsförm. utan var i sällskap med ett par handtverkare i en trädgård den vackra Augustidagen, och då vi träffade honom, var han berusad af starka drycker så att man bestämt såg det. Jag kunde ej uraktlåta utan omtalade detta för Rector B. och jag bad honom jordfästa vår far. (ty B. var äfven Prestvigd) Ett par dagar derefter var begrafningen, liket afhemtades på en likvagn från Lazaretet under det presctionen inväntade på det s:k: lilla torget, och tåget skred gatan fram till kyrkogården, En enkel jordfästning min bror och jag, de enda af denna slägt, kastade en bukett hvar på den sänkta kistan, och tåget återvände, intill staden, der vi samlades ånyo en liten stund på det förhyrda

rummet, der vi intogo något till bästa, Min broder och jag spisade sedan en aftonmåltid, gemensamt hvarpå vi gingo ut till det lilla Pettersberg som disponerades af min bror, der vi tillbringade natten, En qvinna var äfven der som var behjelplig vid begrafningen, med hvilken min bror sedermera blef gift och bor der ännu. Bouppteckning hölls efter vår far äfven jag blef intagen som rättmätig arftagare till det lilla bohaget. Men jag har alldrig fått ett öre derifrån eller gjordt anspråk derpå, det lila Pettersberg med dertill hörande bohag blef alltså den nya familjens tillhörighet. Och jag återvände till mitt kära hem i Småland, ej serdeles glad med de anordningar som förekommit. Och nu var min föräldrar gömda och allt förbi, men jag hade ett hem och de mina att egna mig för, Herran, vare lofvad för allt.

Inga nämnvärda förändringar i mitt hem utan allt fortgick godt och väl så vi hade det vi behöfde, äfven detta år 1874. Wid nyåret 1875 blef jag invald till Ordf. i Mönsterås köpings Kommunalnämnd med stor pluralitet, nu mottog jag detta med stort vemod, en förändring inväntades i hemmet den 12 Januari 1875 föddes vår tredje gosse T. en kall och bister dag. Tillfölje af min nya befattning blef jag öfverhopad af fattiga som begärde understöd, under den kalla vintren. Någon kassa hade jag ej mottagit, pengar fattades till Kommunens utgifter, ett sammanträde utlystes med Kommunalnämnden, ett Creditiv söktes, å 3.000 kr dertill hade jag ett lika stort för egen del som väl behöfdes för min Garfveri rörelse som fortgick som vanligt. Snart kom indrifning å Kommunal utskylder, pengar erhölls tillräckligt för behofven. Ofta hade jag sammanträden, en gång (imån.) fattigutdelning. En del sade att de voro glada åt sin nya Ordf. en del tadlade och klagade, men jag sökte att sköta det efter bästa förstånd, En Skollärare hjelpte mig med skrifning rätt ofta. Snart anskaffades ett större lån å 20.000 kr. för Kommunens räkng. mudderverket som låg vid hamnen gjordes i ordning och sattes igång på sommaren, som sedan var i verksamhet många år,(det är ett Ångmudderverk) sjögatan förlängdes den kommande vintren då arbetsfolk saknade arbete, Jag anskaffade en landtmätare som uttog gatan, enl. förut upprättat förslag, nämnde gata går nu vid sjöstranden upp till Kuggås. En ny gata likaledes anlades från storgatan ner till hamnen genom Apothekströdgården, förut uttagen och beslutad. Jag hade nu stort förtroende och jemväl något anseende bland dem som för något räknade äro, i den lilla köpingen med sina 1,200 innevånare, vid marknader upptog jag alla planpengar och bodhyror, uppgående till 8 a 900 Kr förutom min egna inkomst för lädervaror, ungefär lika mycket ja ända till 1,2 a 1,300 Kr på hösten för min tillverkning i läder med utlösning och dylikt som tillhörde min rörelse. Men frågan när är en menniska nöjd, allt hade sina besvär, fattigvården löner till Polis och tjenstemän, alla önskade förhöjning, en del klagade, en del tackade, och man fick taga det onda med det goda, jag fick handhafva en kassa på 40 a 50.000 Kr. under årets kopp. Och nu kanhända jag var vid höjden af min jordiska lycka, ifall det i verkligheten finnes jordisk lycka. (Den enda lyckan som finnes är en lefvande förening med Gud. är min fulla öfvertygelse).

Men då jag från denna tid tänkte mig tillbaka till sommaren 1868 då jag gick på landsvägen i norra Helsingland sjuk och utan arbete samt blott en rock och litet smått i min berlinare, så ser jag att det är Gud som kan både gifva och taga. lofvadt vare hans Namn.

Detta år 1875 dog min svärmor, på hösten, begrafningen var storartad efter landtmanna sed, 24 skjutsar åkte efter likvagnen från S.a som låg i köpingens närhet, igenom köpingen till den nyanlagda kyrkogården, der begrafningsplats

var inköpt för slägten, min hustru och jag åkte tillsamman, samt de öfriga slägtingarne i sina skjutsar, allt var stilla och högtidligt på den vackra höstdagen. Föräldrar och slägtingar gömmes den ene då, den andra då, och så kommer när Gud vill ens egen tur, Gud hjelp!
År 1876 kom julen var god ingenting fattades i vårt hem, vi hade mat kläder och varma rum barnen voro krya och väscte, Guds ord fanns och lästes i vårt hem förutom då vi voro i tillfälle att höra det ofentligt på ett för hjertat lofvande språk.
Äfven detta år innehade jag samma befattning, och i förening med mitt Garfveri och mina arbetare många göromål, men min helsa var rätt god, så att det gick både det ena och andra. En af mina gossar blef detta År hårdt sjuk så att vi trodde att Gud skulle taga honom hem till sig, men med läkarevård, och Guds vilja blef han ånyo kry och nu tolf år. Då läkaren uppbar ersättning, fick han äfven 75 Kr på sin lön så att han bekom då 100 Kr af mig. Och allt var åter väl i hemmet. På hösten detta år föddes vår fjerde gosse i Nov. så familjen ökades, Men ingenting saknades i hemmet, Gud vare lof.

Slöjdsskolan på köpingen tog sin början detta år, en Ingenör R. kom till platsen jag hyrde ett större rum, och anskaffade nödiga materealier, verktyger hade herr R. några gossar kommo och fingo undervesning, och nu pågår Slöjdskolan på platsen rätt lifligt. Med året 1876 skulle min befattning taga slut, och jag var glad deråt, ty den medförde många obehag. och jag ville ej på vilkor mottaga den vid det blifvande valet. Men härutinnan, handlande jag kanhända ovisligt, Gud vet det. Tiden var inne vid nyåret 1877, jag sade bestämt ifrån, jag hade nog uti att sköta mitt yrke det var teml. uppdrifvet. Men det kom andra tider, jag blef fri befattningen, den hade visserligen sina fördelar en lön å 350 Kr men många olägenheter och besvär sent och bittida. Fattigvården mycket svår, och märkvärdigt nog klagas allmänt häröfver, det borde ju vara en glädje att hjelpa den nödställde. Och det är underligt att när man blifvit mycket efterhållen med att hjelpa och gifva, så blir sinnet mer otillgängligt för nöden. Nu var jag fri befattningen, och Garfveriet var ombyggt och i full gång med arbetet samt byggningen vid gatan tillbyggd, och allt var godt och väl.

Gud var med, och välsignade det vi hade. Någon skuld hade jag till Kommunen Ck 2,00 kr hvilka återbetaltes. Och ett lån söktes i Riksbanken, till rörelsens fortsättande. Men det började, att ej gå så lifligt som förut. De utländska artiklarne utbjödes oupphörligt af resande escpediter och jag visste knappt hvad jag skulle tillverka i läder som bar sig bäst, jag köpte hem både det ena och det andra som hörde till läderaffären, och hade teml. omsättning. så att min Credit i Handelshusen var mycket god. På hösten reste jag på marknader, ibland gick det bra, men ej som förr jag märkte Conkurensen blef allt större och större. Samt trägnare omtanke för tillvaron. Men detta år och det följande var ungefär lika någon behållning blef det ej utan fastmer skuldsättning, men krediten var god som nyss nämndes. Och det fortgick på detta sätt tid efter tid. I Nov. 1878 föddes vårt femte barn, denna gång en flicka, till vår stora glädje (lilla B.)

Wi voro nu rätt många som behöfde mat och kläder dagligen, min K make hade mycket att ögra för att hålla allt i ordning de äldste började skolan, men det gick både det ena och andra Herran vare lof! Jag var nu mycket känd och hemmastadd öfver hela denna ort, ibland folket och hade odelat förtroende, så att landtallmogen, någon gång insatte pengar hos mig på ränta, och på detta sätt hade jag rätt mycket pengar till låns. Ja det hände att då jag ibland hade svåra utgifter. Och i tysthet bad till Gud om hjelp, att någon

kom helt oförmodat och lånade mig rätt stora summor (Gud hjelper stundom på underbara sätt)
År 1879 kom lika med sina bekymmer, julen aflöpte i frid och lugn om julafton hade jag mina barn samlade omkring sin gran, och hvar och en väntade på sin lilla gåfva, som ej uteblef frid och välsignelse herskade i hemmet. Tjogtals fattiga barn hade infunnit sig på dagen, och fått sin julkaka förutom många som fick sig tillsändt ett och annat. Wårt hem ansågs för hvad jag kunde höra ett gästfritt sådant efter omständigheterna. Året 79 fortskred jag gjorde mina resor på marknader om våren för att sammanskrapa penningar till mina stora utgifter och det var ibland ganska svårt. Åkte hem många nätter 5 a 6 mil med liten kassa, och nedslagit mod. Ibland reste jag ända upp till Eksjö vintermarknad i Januari, de första åren gick det bra men omsider var det ej värdt att försöka, fick vanl. sälja på Credit, sista tiden, men under dessa resor blef jag bekant med en kristligt sinnad handlande i sistnämnde stad, så att till och med att det en gång var fråga om att köpa gården af denne handlande och der idka läderhandel som han förut var igång med, men det blef ej af denna gång.

Mina resor var ofta till Oskarshamn så att jag nära igenkände hvarge sten och buske efter landsvägen, i O-h. bodde mine gamla vänner E. bekanta från S.v. tiden, E hade genom framgång och verklig lycka hopsamlat ej så liten förmögenhet han hade köpt ett hus i staden för 22.000 kr. Men på en resa till Kalmar dit han reste för att höra den beryktade C.W. ådrog han sig en sjukdom i bröstet som omsider tog honom hädan. Ofta i synnerhet sommartid gjorde jag resor till Kalmar för att uppköpa råvara och försälja ett och annat af min tillverkning. På hösten var jag borta rätt ofta på marknader äfven till Öland, fick ibland fara mycket illa i synnerhet på Öland der man fick ligga i oeldat rum i slutet af Okt. då snö stundom betäckte marken. Gud uppehöll dock helsa och krafter så att vi knogade oss fram, men skattade ofta mina arbetare lyckligare, som fick sköta sitt arbete och hafva sin jemna aflöning, utan vidare bekymmer. Mången natt då det var rätt kallt regnit och blåsigt, var jag på hemfärden från någon marknad, under det jag satt och tänkte nog vore det godt att slippa dessa odrägliga marknadsresor och dertill då det ej på vilkor gick att sälja, för att få in pengar till sina skulder. Om Gud ville öppna någon annan utväg att slippa dessa resor. Folket i den ort jag var känd började mer och mer afpruta den lilla arbetslön jag skulle hafva. Och jag började blifva mer och mer gammal för platsen, och modet sjönk då jag såg att det var liten och ingen frukt af arbetet, jag hade nu varit på platsen omkring 10 år det led åt 1880. Många vänner hade jag fått på dessa 10 år, och mer och mer inkommen och införlifvad med mina slägtingar, så att jag kunde blicka in ganska mycket i deras förhållanden, de älskade och värderade mig och jag dem tillbaka. Och i deras hem voro vi alltid välkomna, och likaså då de voro ute hade de sitt hem hos oss. Jag sade jag hade föröfrigt många vänner, de flesta som voro på platsen af Handl och handtverkare samt andra s:k: bättre personer, var jag efter öflig sed vän och bror med.

War det någon större begrafning som ej sällan inträffade så var jag bjuden, och medföljde jag tror minst 50 a 60 till sitt hvilorum, många med hvilka jag varit mycket bekant. En dag fick jag ett sorgebref från O-hamn och tänkte då nu har min gamla vän E. slutat ty var sjuklig efter den förut omnämnda sjöresan, men till min stora sorg och förundran så var det i stället hans hustru. En qvinna på 27 år och såg ut som sjelfa helsan, hon dog i barnsäng, O! den käre br. E. tänkte jag nu blir ej han gammal efter, jag reste

in och bevistade begrafningen, och der låg nu hon som jag sett som en lycklig brud i S-vall. br. E. kunde med möda följa till grafven, ty han var då mycket klen, liket jordfästes i kyrkan enkelt och högtidligt den kalla vinterdagen af en Kyrkoherde L. proscetionen återvände till sorgehuset, der vi voro samlade några vänner på afton, och i frid och kärlek samspråkade, icke minst E och jag om S-vall m:m: E. egde nu detta hus värderat till 25 a 30,000 kr br. E. och jag hade rest tillsammans och sökt arbete. Han gjorde stor lycka i jordiskt hänseende men den blef kort. Wi samtalade om hans bröllopp, i S-vall, och huru allt vesclar på jorden, jag stannade hos min vän öfver natten, samt återvände till mitt hem dagen efter. På våren var jag ännu en gång in och helsade på honom, och tillbringade en dag hos honom, men krafterna var brutna han tynade af, och inom kort fick jag underrättelse om hans död. samt bjuden på begrafningen, äfven då reste jag in, nu var den gamla vännen afsomnad der låg han ett lik. Farväl gamla vän vi voro som bröder, men alldrig behöfvt vara hvarandra till någon tunga, men uppmuntrande och stödjande hvarandra då vi kunde (Han var omkring 41 år).
Nu gömdes öfven han i O-hamns kyrkogård, efterlemnande tre små flickor, men den minsta fick snart komma efter, barnen skulle upp till S-vall till dervarande slägt men den minsta dog under resan. De båda andra flickorna nu rätt stora, äro förmodligen i S-vall ännu. Så var denna familj upplöst, så vesclar allt på denna jord. Wänner gå bort, och gömmes den ene då den andra då Herran hålle mig redo då han kommer.

Då jag nu någon gång i mina affärer kom till O. så hade jag ej detta hem att helsa på, utan förbi, förbi. En annan af mina större affärsvänner i O- af hvilken jag under årens lopp köpt för många tusen Kr af, skref till mig en dag och sade i sitt bref möt mig vid Nynäs hamn i morgon Söndag ty han skulle resa ut till Tyskland och handla jag gjorde så, jag hade mina smågossar båda i sällskap. Då vi kommo till Nynäs anlände Ångbåten, och min vän var med. Då vi helsat hvarandra sade han, jag glömde mitt fickur hemma, låna ditt ur det går an sade jag. Men om du ligger och dör derute, huru skall jag då få det igen, nå sade han, så blir det väl bouppteckning, så finns nog så mycket, mannen ansågs förmögen och han var det. Några dagar efter, kom en annan O-nsbo in i min läderbod och omtalade att B. dog för ett par dagar sedan ute i Tyskland jag blef djupt nedslagen och ansåg i någon mån lifvets ovisshet, då jag sade honom farväl vid Nynäs kände jag mig mycket manad att säga honom ett Guds ord, men så fort han förstod det afböjdes det, nu försent försent. Hans fru reste ut till T-land och afhemtade liket, äfven han ligger nu gömd i O-hamns kyrkogård. Han var en af mina yrkesbröder med stort anseende. Min klocka fick jag sedan igen i O-hamn af hans fru.
(Herran hålle oss redo)

Åren 1880 och 1881 förflöto såsom de föregående, under möda omtanke och resor då och då för att afsätta min tillverkning som ej kunde afsättas på platsen, Ibland var det med mycket bekymmer förenat att infria mina förbindelser med de handelshus jag hade affärer. Men fick stundom bokstafligen erfara att Gud hjelpte oss igenom. 1881 i Mars månad föddes en flicka ett älskeligt barn som fick namnet Elin Lovis, nu hade vi 6 barn och alla små 1 a 2 år emmellan åldern, så att man hade nog att tänka på, min hustru fick arbeta sent och bittida för att vidmakthålla husets inre göromål att allt var ordnat efter bästa förmåga. Året gick och vi hade vår lilla bergning genom möda och arbete. Så kom Året 1882 under samma förhållanden, vintrarne voro allt svåra, då handeln stod stilla, och arbetet till en del hindrades

genom köld, och mina arbetare ville ju ej gå miste om sin ordentliga aflöning. I Januari 1882 sjuknade vår lilla Elin allvarsamt, och snart fick hon flytta till ett bättre hem, hos vår Himmelsk Fader, hon dog den 3 Febr. 1882. Wi höllo en liten snygg begrafning och våra slägtingar voro inbjudna, hon ligger nu, tills Jesus kommer, på min Svärfars inköpta grafplan på M-ås kyrkogård. Det var ett älskeligt barn, då jag någon gång satt och hade henne i mitt knä, tänkte jag, icke är jag värd att hafva ett sådant godt barn. Och jag fick ej länge behålla henne, jag glömmer ej gerna hennes klara bestämda blick på mig, ett par dagar före hon dog. Denna blick talade mer än ord.

Året fortgick handel och arbete ungefär lika, men och stundom lika trångt. Det var ej den liflighet som förr, en och annan vände sig ifrån mig ty jag var ju gammal på platsen, nyhetsbegäret hade afsvalnat, och jag stod nu oviss hvad Gud ville göra. Om hösten var jag ute och reste på mina marknader, men det ville ej gå som förr. Jag började blifva totalt utledsen på dessa resor, och verkligen önskade till Gud att han skulle öppna någon utsigt för mig, som jag trodde, skulle blifva bättre. Året 1882 var tillända och ett nytt inträdde, under hvilket ett nytt uppslag i mitt lif skulle gifva sig till känna På våren 1883 hade jag mer än vanligt stora utgifter och hvad värre var vesclar att inlösa, i slutet af April och i Maj. Min K. hustru var ganska klen hela vintren och jag stod rätt hårdt i mina bekymmer och ingen att meddela mig med, men jag bad Gud om hjelp i mina trångmål Och han hörde bön, det fick jag erfara.

Jag gjorde en resa i och för att försälja af min tillverkning, den 17 April till O-hamn och Figeholm, på det sistnämnde stället var marknad,men först besökte jag O-hamn, jag hade under vintren låtit förfärdiga af mina Skom. ett parti rätt goda och starka skodon hvilka jag ville försälja i O-hamn, skodonen uppgick till Cka 250 Kr dessa lyckades jag afsätta mot en accepterad vescel, hvilken jag sedan skulle försälja i M-ås på bankkontoret. O! huru glad var jag ej då detta var uppgjort och hade accepten i min ego. Nu medföljde en medhjelpare till F-holms marknad, Och det gick rätt bra, så att jag glad vände mot hemmet om afton. (Men hur stod det till i hemmet?) Med tanken på mina vesclar att lösa om några dagar, resan hade dock inbringat 600 Kronor, omkring men det fattades mycket ännu för mig, Gud vare lof, hans hjelp var ej fjerran. Hemkommen på natten 2 tiden såg jag att ljus var tändt i vårt hvardagsrum, jag knackade på förstugudörren då en qvinna kom och öppnade, huru står det till sade jag ifrigt, stig in sade hon, inkommen i köket frågade jag åter, hur är det, Ja, Gud ske lof att det är som det är, Frun på morgonen
fick en gosse kl.9 idag, och - - - - sade hon en gosse kl. 11 f:m: Jag gick nu in der låg två små barn bäddade på fyra stolar, jag gick fram såg på dem, och sade Gud välsigne Eder små barn. Min hustru låg blek i sängen, och sade med matt röst, din familj har blifvit mycket tillökt sedan du varit borta. War lugn K. du vi få tacka Gud, Hans hjelp är ej fjerran, Mer förstummad än upprörd, gick jag upp till gossarne på deras rum på öfre våningen, befallde mig och de mina i Herran hand, samt gick och lade mig, och sof till 5 tiden på morgonen då jag vaknade. Men nu tog känslan ut sitt, under tårar fick jag Tacka Gud för hans hjelp, mina äldre barn såg det, med deltagande och de var nästan färdiga att torka bort mina tårar. De båda nykomlingarne hade rum i deras hjertan, och jag kände att de hade plats hos mig. huru mycket mer i Faders hjertat derofvan. Lofvat vare Hans namn.

Då jag reste bort hade jag fem barn nu hade jag sju. Och mina bekymmer om mina utgifter var lika. Men märkvärdigt nog, jag såg i allt, att

Gud deltog med mig. Jag hade ett år förut hjelpt en person till Amerika i-klädt mig hans skulder, Och just denna vecka då jag som bäst behöfde det, så kom 50 Kr från honom (jag fick ut hela min fodran af honom.) Min Svärfar kom till mig och sade, huru är det med Eder, hvarpå han gaf mig 100 Kr och sade jag förstår du behöfver dem. Äfven härför tackade jag Gud under tårar. Och sade under det jag lade handen på mitt bröst. De små har rum här och vet jag, att både jag och de mina har rum i Fadershjertat derofvan. Ja nu var denna familje tillökning känd på platsen och i orten af våra slägtingar och vänner, Och dagen var inne att de skulle erhålla sina namn genom, Dopet, några slägtingar och vänner voro närvarande, Och min hustru hade nu blifvit kry, vi buro hvarsitt af dem till den h. förrättningen. Och de erhöllo namnen Richard Paul och Philip Yngve. Och dagen efter var vårt hem ånyo i sin vanliga hvardagsdrägt, efter den lilla högtidliga samvaron. (En kyrkoherde S. var den förrättande)

Så aflopp allt under frid och Guds välsignelse oaktadt de trångmål och bekymmer som stundom mötte. Det är godt att förtrösta på Herran och icke förlåta sig på menniskor. Ja nu var våren och sommaren snart inne, och allt fortgick på sitt gamla vanliga sätt under möda och arbete. De små växte och var krya så att de på sommaren gjorde små utflygter i en liten barnvagn, och enhvar uttryckte sin glädge öfver dem, och de voro så märkvärdigt lika att vi som sågo dem dagligen kunde ej skilja dem åt, utan ett serskilt märke, hvar och en som såg dem förvånades häröfver. Sommaren förgick då tiden tillät gjorde jag en liten tur ut åt sjöviken i en båt då mina äldre barn gjorde mig sällskap, vi försökte att roa oss med att fiska ibland lyckades det teml. Men snart var hösten inne jag måste ut på mina marknadsresor, skulder och bekymmer följde, marknaderna aftog i omsättning mer och mer, men hvad ville man göra man måste försöka, för att kunna göra sina bestämda utbetalningar, jag reste till Figeholm Mörlunda Getterum med fl. platser. Samt till Wirserum som gaf mig uppslag till en ny vändning på min jordiska bana. En del marknader gick rätt bra en del mycket dåligt, i synnerhet den sistnämnda, neml. Wirserum, sålde blott för 40 a 50 Kr betala skjuts och omkostnader, så att jag blef utledsen på dessa resor. Då jag var på denna marknad så kom en resande Handels Escpedit från G.b. till mitt läderlass och sade. Jag kan helsa H. från Eksjö att nu är det en plats ledig för H. om han vill öfvertaga R-ns läder och skohandel, jag tog detta som en vink från Gud, och tänkte härigenom vill Herren ånyo vända min bana i ett nytt skede. I sällskap med den resande med hvilken jag var mycket känd, gick vi ner på Postkontoret, der skref jag på ett brefkort till E-ö och frågade om vilkoren med få ord, på eftern. reste jag hem, ty det gick ej att sälja, en ovanligt stor tillförsel å läder var utställdt till försäljning, under hemresan tänkte jag, om detta nya uppslag vore i enlighet med Guds villja, och jag på något sätt kunde lösgöra mig från M-ås. Hemkommen omtalade jag detta för min hustru, hon hade sina husliga bekymmer, och ganska mycket att sköta, icke minst tillfölje af de båda små barnen. Men hon var ej mot då jag uttalade det nya förslaget emedan hon äfven var mycket missbelåten med marknadsresorna. Ett par dagar efter kom bref från E. att mitt brefkort kom som ett bud från Gud, och om jag kunde och ville öfvertaga affären, så var jag välkommen till nästa vår. Jag omtalade förslaget för mina slägtingar, och de voro ej deremot. Derpå reste jag upp till E. den 2 Okt. uppkommen på afton möttes jag af R. sedan jag om qvällen deltagit i familjen. Då det bjöds på aftonmåltid, samt fingo vi gemensamt utbedja oss Guds hjelp och välsignelse, derpå blef mig anvisat ett litet rum och en sängplats, men

ingen blund fick jag i mina ögon den natten möjligen sof jag något 5 tiden på morgon. Då jag kom upp träffade jag R. och sade honom, att jag ej sofvit något på hela natten, men sade jag, nu tror jag mig vara viss att det är Guds vilja. Men Herran vet det, en framtid torde bättre kunna afgöra detta. Wi skrefvo om dagen Kontrakt, utan att underskrifva vi togo hvar sitt dylikt. Och på hemresan fick jag tänka efter sättet att ordna min affär på M-ås, mitt Garfveri min skulder mina fodringar m:m: Men jag var öppen och omtalade förhållandet gick ut till mina slägtingar, de ville göra hvad de kunde. Om jag behöfde deras namn. Och allt var så måtta klart. En person att taga Garfveriet hade jag en i O-mn. Nu skref jag under Kontraktet som lydde på 3 år och att öfvertaga lagret till inköpspris. Om några dagar kom motsvarande Kontrakt från E. och nu hade vi flyttning att tänka på till den kommande våren.
Det nämndes att då jag hemkom från E. var en af de små sjuk lilla Filip, han tynade af och Doctor eftersändes men sjukdomen tilltog den 8 Okt. slocknade det lilla ljuset. Den andra lilla Paul var ännu teml. men äfven han blef sjuk, men vi hade våra förhoppningar att han skulle få lefva, jag gick och beställde kista åt den lille Filip och vi bestämde oss för begrafningen, sjukdomen tilltog med Paul så att hoppet var äfven der ute om hans vederfående. Presten fick återbud, vi väntade blott en dag och lilla Paul fick äfven flytta hem, till sitt rätta Fadershem den 11 Okt. på aftonen.
Nu fick vi ombestyra begrafning till båda, våra slägtingar inbjödos. och några af våra vänner, En enkel högtidlig stund, och de voro gömda, på den grafplats som tillhörde min svärfar och der lilla Elin förut hvilade. Och der hafva vi nu tre små barn, under mullen men de lefva der hemma hos Jesus, lofvat vare hans Namn.

På sommaren när Paul och Filip voro krya, föll det oss in genom uppmaning af en vän att fotografera dem, deras skugga sitta nu inom glas och ram i vårt hem som blott ett minne, Samt efter begrafningen stod nedanstående verser att läsa i platsens Tidning.

En blomma på en tvillinggraf.

I vaggan låg ett tvillingpar
Och log så mildt mot mor och far
Som tvenne himlens änglar
Och morgondaggens droppe sam
I soluppgångens strålglans fram
På deras späda stänglar
De lågo der i vaggans ro
Som tvenne foglar i ett bo.

De lågo som två framtidshopp
Med blomman sluten än i knopp
Och sågo utåt tiden
Der stormen vildt och våldsamt röt
Och brännvit våg mot seglarn bröt
Och friden dog i striden
Blott törnen stänkta utaf gråt
De sågo pryda lifvets stråt.

Och tyst en snöhvit ande smög
Ur Filips bröst och stilla flög
Till brodren Pauls öra
Kom Paul, kom vi bli ej här,
Wi fara dit der glädge är
Der änglars sång vi höra
Se kronan vinkar redan nu
Kom Paul, kom, hvi dröjer du?

Och ljudlöst smög vid denna röst
En dufva utur Pauls bröst
Och båda flögo sedan
Långt ofvan jordens natt och grus
Till himlens sköna Fadershus
Der man dem väntat redan
Der lysa de som stjernor små
På morgonhimlens klara blå.

Ej någon tår för deras skull
Må falla uppå grafvens mull
Men vill du tårar gjuta
O! gråt då, att ej du också
Fick tidigt hem till himlen gå
Och jordens strider sluta
Gråt, att du mist din barndomsfrid
I tidens äflan synd och strid.

Nu var allt ånyo i sin gamla hvardagsdrägt Men vi hade nu allt fortfarande vår flyttning att ombestyra till nästa vår Julen kom fridfull och god, och efter julen begynte jag allt mer och mer ordna mina affärer för den blifvande flyttningen. Tiden gick framåt, och nu kunde vi i det närmaste bestämma dagen, sedan vi förut hållit en auktion, den 15 Mars, mycket folk kom auktionen gick rätt bra, vi sålde af det vi ej kunde medtaga för omkring 500 Kr Och snart var allt klart för resan. En dag före auktionen inbjödo vi några af våra vänner och slägtingar till en enkel afskedsfest. Då jag var i tillfälle att tacka alla de som bevisat oss kärlek och mycket godt. I bland annat nämnde jag, att jag steg i land vid Nynäs i Sept. 1870 en fattig okänd främling, men huru den trofaste Guden har hjelpt och välsignat mig alla dessa år genom många nöder och besvär, både i familjelifvet och många rätt bekymmersamma omständigheter, alltid har Gud med sin trohet följt och bevarat, Mitt enkla anförande besvarades af en vän, i de närvarandes namn, Många tårar gjötos den stunden, detta var den 28 Februari 1884. Ett par dagar derefter höll våra vänner en liten afskedsfest i Missionshuset för vår räkning rätt talrikt besökt. Guds ord sång och bön förekommo, min k. hustru sade då öppet några ord som grep de närvarande mycket, medan hon i allmänhet ej säger så mycket, så hade hennes ord ett mäktigt intryck. Hon var barnfödd på denna plats, och hade förut varit gift, och hennes första man och två barn lågo i grafven, sade hon Gud vet hvad jag haft under alla dessa år, Tack kära vänner och slägtingar för all kärlek mot mig och de mina. Farväl! farväl! Ja snart var allt redo att börja packa, dagen för flyttningen bestämdes, Och vi gick till hvila sista

aftonen i det gamla kära hemmet Wåra saker voro ju inpackade så att vi lågo på golfvet denna natt, Wåra slägtingar kommo alla ut med sina hästar, och vi packade på sesc a sju flyttlass, Ett par hästar ställdes för vår räkning och en del af barnen. Och ett gripande farväl Gud välsigne Eder allesamman. Herrans frid vare med Eder Tack Tack för all Eder kärlek.
Wi hade snart M-ås bakom oss, min efterträdare var kommen och gjorde sig redo, På eftermiddagen voro vi vid Forshult j.v.station, våra saker instufvades och vi var på resan till E-ö. 21 Mars 1884.